

DRAAG NOOIT EEN GELE TRUI

Alex van der Hulst

DRAAG NOOIT
EEN GELE TRUI

en andere geboden voor de
bloedfanatieke wielertoerist

Nieuw Amsterdam

Eerste druk 2015
Elfde, herziene druk 2021

© Alex van der Hulst 2015
Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp en typografie binnenwerk Pankra
Illustraties © Wijtze Valkema / Bamse ontwerpt

NUR 480

ISBN 978 90 468 1892 3

www.nieuwamsterdam.nl/alexvanderhulst

INHOUD

Inleiding	7
De Geletruidrager	15
Er is niks ergers dan ingehaald worden	19
De Materiaalfreak	25
De fiets en zijn baasje	28
Karsten Kroon	37
Johan Museeuw	42
Erik Breukink	45
De Ijdeltuit	51
De Bolle	57
De Terrastijger	63
De Voormalig Prof	69
Gassen met Henk Lubberding	72
Gerben Karstens	78
Ellen van Dijk	82
Peter Winnen	85
De Trekker	91
De Retrorigder	97
Gek op Gios	100

De Vlieg	107
De Boer	113
De Boze Fietser	119
De Graveler	125
Baanrennen in Büttgen	128
Trainingsmaatjes: Laurens ten Dam en Reinier Honig	134
Bram Tankink	140
Roxane Knetemann	143
De Triatleet	149
De Wielerforens	155
De Zonderling	161
De Pensionado	167
Hoe passeer ik bejaarden?	170
John den Braber	173
Koen de Kort	177
Niki Terpstra	180
Help, mijn man is wielrenner!	185
Dankwoord	205

INLEIDING

FIETSEN OP DINSDAGAVOND

Dinsdagavond is een typische wielervavond. Ook in Nijmegen, waar zo'n honderd wielertoeristen zich verzamelen op de parkeerplaats van de Wedren. Aan het begin wordt de verdeling al gemaakt. De rappe jongens in sponsorkleding met full carbon staan snuivend te wachten tot de snelste groep als eerste weg mag. Er zijn renners die meteen bij hun groepje gaan staan, er doen ook kleinere clubjes mee met eigen kleding, zoals de studenten van Mercurius of Kelme en Locomotiv. Er zijn oldtimers van boven de zeventig. Er is altijd wel een verdwaalde mountainbiker of hybridefietser. Er zijn zonderlingen met idiote outfits. Er is een retrofietser. Er zijn heel veel MAMIL's (middle-aged man in lycra). Er zijn mannen wiens buik amper in hun strakke shirtje past. Er zijn steeds meer vrouwen. En er zijn debutanten op gewone schoenen en een beginnersfiets die het eens gaan uitproberen.

Maakt het uit wat wielrenners dragen, het zijn toch allemaal lelijke pakjes? Ja, dat maakt uit, het is heel belangrijk zelfs. Het peloton van wielertoeristen hangt van ongeschre-

ven regels aan elkaar. Nou ja, ongeschreven. Een groepje Amerikanen dat zich de Velominati noemt, heeft er zelfs een boekje van gemaakt met de veelzeggende titel *The Rules*. De meeste wielertoeristen kennen die regels wel. Dat je niet in een gele trui rijdt, of in een regenboogtrui. Dat je een fiets fatsoenlijk onderhoudt en niet je dagelijkse sokken aantrekt. En dat je de fietstassen thuislaat als je gaat wielrennen. De wielertoeristen staan naar elkaar te loeren of anderen die regels misschien niet overtreden.

Op de Wedren in Nijmegen starten en finishen eens per jaar de lopers van de Vierdaagse. Iedere dinsdagavond, weer of geen weer, staan de Wedrenners daar. Voor een fietsronde van vijftig kilometer over de stuwwal naar Duitsland en terug. De groep splitst zich op in tien groepen die om en om vertrekken. Er is de keuze tussen twee routes. De A-groep pakt de korte kuitenbijter de Sint-Jansberg (gemiddeld 4,4 procent) in Milsbeek mee, de B-groep laat die links liggen. Iedere route kent vijf snelheden. De A1 rijdt gemiddeld 40, A2 en B1 38, A3 en B2 36 en zo verder tot de laatste groep die 30 gemiddeld fietst.

Hier sta ik ook tussen. Ik rijd mee met de B4 of de A5. Als ik tijd heb, of tijd maak om meer dan een keer per week te trainen, kan het ook de B3 zijn. Al bij de nieuwelingen van RTC Groenewoud (niet een club die heel veel kampioenen heeft voortgebracht) werd al duidelijk dat er niet meer in zat dan een toekomst als enthousiaste wielertoerist. Mijn ploeg- en leeftijdsgenoten trinden en reden vooral harder. In nieuwelingenwedstrijden lag ik er meestal snel af en wachtte ik tot ik werd gedubbeld om dan nog een tijdje mee te fietsen tot ik er in de finale weer af ging. Toen al had ik de mentaliteit

van een toerist. Waar de anderen aanklampten tot het kots uit hun neus en het zuur uit hun oren spatte, had ik er al snel genoeg van.

Maar dat mocht de wielerpriest niet deren. Ik werd in 1989 verliefd op de sport toen Greg LeMond dat jaar in een zenuwslopend duel met acht seconden verschil op Laurent Fignon de Tour won. Die liefde is nooit meer overgegaan. Ook al zou ik graag harder gaan, het plezier van het fietsen compenseert veel.

Als de Wedrenners vertrekken, gaat het langzaam door het centrum richting Ooijpolder. Langs het water wordt er wat tempo gemaakt. Het is smal. In de verte komt een auto aan. 'TEGEN' roepen de eerste fietsers, dat woord echoot door naar de staart van de groep. Er wordt ingeschikt. De ene automobilist wacht tot de groep voorbij is, de andere automobilist scheurt toeterend en lichtsignalen makend langs zij. Soms is de agressie richting fietsers onverklaarbaar groot. Soms zit er ook een idiote fietser tussen die amper ruimte geeft aan de automobilist.

Vorbij het Duitse Zyfflich gaat het gas erop. Het zijn lege, brede, kronkelende en goed geasfalteerde boerenwegen. Bij Kranenburg is het eerste viaduct waar renners, die tot nu toe achter in de groep hebben gehangen, plots naar voren sprinten om als eerste boven te zijn (Strava-segment: Viaduct Wedrenners). Ook verderop, op de stijgende Gocher Strasse in Frasselt, laten zij zich weer vooraan zien. Na de heuveltjes wordt gas teruggenomen, als van achter uit de groep 'COMPLEET' klinkt, gaat het weer naar het vaste tempo. Bij het glooiende Reichswald waait er zo nu en dan iemand af die zich heeft verkeken op het tempo van de groep of de korte route naar huis neemt. Wie er daarna nog aanzit kan

rustig meedraaien tot aan het eindpunt: de Duivelsberg, ook bekend als de Holdeurn of Oude Kleefsebaan. Toen de Vuelta hier in 2009 langskwam gingen de profs er met de handjes op het stuur en op het buitenblad omhoog, waarschijnlijk hadden weinigen door dat dit een berg voor moest stellen. Voor de Wedrenners is het de eindsprint. Boven ligt de finish. Snellere finishers dalen in tegenovergestelde richting de heuvel af. Andere renners blijven boven napraten, of tevreden kijken hoeveel sneller ze waren dan de rest. Of om even ongelovig naar het gemiddelde op het tellertje te staren. In je eentje haal je nooit zulke gemiddelde snelheden. In een klein peloton is alles anders. Profs zullen we nooit worden, maar op dinsdagavond voelt het soms een beetje alsof het echt is.

Zo wordt er overal in Nederland 's avonds en in het weekend gefietst. Wielrennen is de nieuwe volkssport. Met hun regels kunnen de wielertoeristen zich onderscheiden van anderen. Altijd handig als snelheid het verschil niet kan maken. Veel profs en oud-profs kennen die regels niet, ze hebben na het afsluiten van hun carrière ook de competitiegeest aan de wilgen gehangen. Ze snappen die fietsers die via ducten op sprinten of met Strava-segmenten bezig zijn niet. In dit boek staan de verschillende types onder de wielertoeristen met een knipoog beschreven. Ook geven profs en ex-profs hun mening en hun tips over en voor de recreanten op de racefiets. In deze interviews ontbreekt die knipoog, wij kunnen er misschien een beetje luchtig over doen, voor hen is het werk en leven. En als je zo hard fietst, of hebt gefietst, dan verdien je respect en willen we daar serieus meer van weten.

De interviews met de profs staan gegroepeerd tussen de beschrijvingen van de types in. Om het in de praktijk te ervaren ben ik op clinic gegaan bij Henk Lubberding en gaan baanwielrennen in het Duitse Büttgen, die ervaringen lees je hier ook. Aan Mirjam Langedijk, de vrouw van Aart Vierhouten, vroeg ik hoe het is om met een prof samen te leven. En dan zijn er verder nog de voorbeelden uit het dagelijkse fietsleven: hoe passeer je die massaal aanwezige bejaarden op het fietspad? Waarom is ingehaald worden zo erg, wat is gechickt worden en wat zegt die fiets eigenlijk over jou? Ten slotte wordt er ook nog rekening gehouden met het thuisfront. Als ploegentactiek in het wielrennen al moeilijker is uit te leggen dan de buitenspelval, hoe kun je dan de manie uitleggen van de fietsende hobbyisten? Hoe dat werkt, staat achter in dit boek in 'Help, mijn man is wielrenner!' – spelregels voor de partner.

Er is geen sport waar je zo dicht bij de profs kunt komen als bij wielrennen. Je kunt zelfs achter ze aan fietsen als ze trainen (al hebben ze daar meestal geen zin in), dat is weer wat anders dan bij voetbal waar je hardhandig door een beveiligger wordt verwijderd als je in trainingspak met een bal het trainingsveld van Ajax op loopt of als je in een wedstrijd naast de lijn met de spelers meerent. Er is geen mooiere bezigheid dan hard fietsen, dat leren steeds meer mensen waarderen. Dit levert een prachtige eigen wielercultuur op, dat lees je in *Draag nooit een gele trui*.

Onder wielertoeristen (ook recreanten, toerfietsers of trimmers genaamd) wordt er een beetje neergekeken op mooiweerfietsers. Als veel recreanten in maart, april of mei trainen, zitten zij nog binnen. Pas in de zomerse vakantie-

maanden zie je de types die een glimmende fiets hebben gekocht die gedurende de Tour de France twee keer wordt gebruikt en de rest van de tijd staat te verroesten in het schuurtje.

Dat zijn de Tour de France-rijders.

En tegen die groep mag je één ding heel hard schreeuwen: draag nooit een gele trui!

DE GELETRUIDRAGER

Pas in juni kijkt hij naar zijn fiets. De Ronde van Italië (de Giro) is al geweest, 's avonds blijft het langer licht, op het werk is het wat rustiger, een collega is al bezig met de Tour-poule en hij vreest het moment dat hij met zijn pens weer in zijn zwembroek moet. Zijn belangrijkste motivatie is de Tour de France. Dat inspireert om de fiets weer eens uit het schuurtje te halen.

Deze eenzijdige focus verraadt hem gelijk. De Geletruidrager trekt doorgaans een pakje van een profploeg aan. Jarenlang was hij te herkennen door zijn Rabobank-outfit. Ook de Caisse d'Épargne-outfit leek uitgedeeld te worden bij de wasmuntjes op de Franse camping. Alsof het nog niet erg genoeg is dat je als langzame recreant in een outfit van een prof rijdt, wordt het pas echt pijnlijk als je een regenboogtrui, gele trui of bolletjestrui gaat dragen. Zo'n papzak die eigenlijk alleen maar achteruitgaat wanneer het omhooggaat, en die dan godbetert in een bolletjestrui naar boven zwoegt.

Voormalig kampioenen laten, pas sinds de laatste jaren, met een heel klein randje op hun mouw zien dat ze ooit wereldkampioen, nationaal kampioen of Tour de France-winnaar

waren. De mores in het peloton is dat je niet opschept over prestaties. De truien zijn voor een heel select groepje en daar ga je natuurlijk nooit in rijden. Draag nooit een gele trui!* De enige die een gele trui aan mag doen, is degene die op dat moment eerste staat in het klassement van de Tour de France. Na de Tour draagt hij hem nog bij enkele criteriums en dan verdwijnt die trui in de kast of in het fiets-schuurtje.

De serieuzere toeristen die al vanaf maart, of soms zelfs de hele winter door, op de fiets zitten, moeten weinig hebben van de Geletruidragers. Het zijn namelijk niet zelden stuntelaars die te breed rijden, zwalken of materiaal hebben dat er elk moment de brui aan kan geven. Ook zorgt de toeristische toerist voor opstoppingen op de clichébergen. Ze kunnen niks beters bedenken dan de Cauberg, de Keutenberg, de Ventoux en Alpe d'Huez. Standaard de plekken waar ze te snel van start gaan en dan al halverwege geparkeerd staan.

Zwoegend, zwetend, soms lopend en amper een hartaanval ontwijkend, bereiken ze dan uiteindelijk de top om daar talloze selfies te maken en het souvenirwinkeltje te plunderen. De kampioenstrui of prof-outfit wordt dan vervangen door een shirtje van de Ventoux of Alpe d'Huez, zodat we in de volgende jaren kunnen meegenieten van hun topprestaties.

* Hetzelfde geldt natuurlijk voor de roze trui en andere kampioenstruien.

Dat gepronk met verreden tochten is net zo treurig als mensen die jarenlang de vieze polsbandjes van muziekfestivals om hun pols laten zitten. Zo zijn er ook types die een tocht over wat cols doen en de hele zomer lang, terug in Nederland, zogenaamd vergeten dat wielersplaatje van hun stuur te halen. Of ze koesteren de shirtjes die je na afloop van de tocht kunt kopen. Het verschilt niet van de mensen die na een vakantie in Rome terug in Nederland in een T-shirt van Rome blijven lopen.

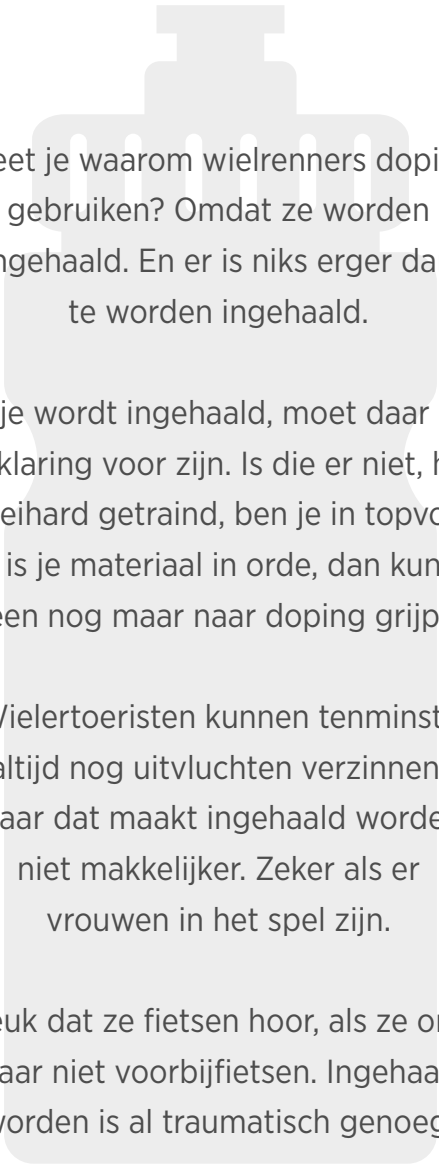
Het enige voordeel is dat deze wielrenners ontzettend makkelijk te ontwijken zijn. Wie de clichébergen mijdt, op zondagmiddag niet op de drukke wegen rijdt en ook bij minder goed weer op de fiets stapt, heeft zo min mogelijk te maken met de Geletruidrager. Je komt ze altijd wel een keer tegen, maar het is het beste ze zo veel mogelijk te ontwijken.

Rijdt op een: Giant, Bianchi, Cube of Bulls.

Draagt: leiderstruien, kampioenstruien of ploegkleding.

Andere opvallende kenmerken: zwakt, rijdt alleen bij goed weer, op zondag en rond de Tourweken.

Weet je waarom wielrenners doping gebruiken? Omdat ze worden ingehaald. En er is niks erger dan te worden ingehaald.

Als je wordt ingehaald, moet daar een verklaring voor zijn. Is die er niet, heb je keihard getraind, ben je in topvorm en is je materiaal in orde, dan kun je alleen nog maar naar doping grijpen.

Wielertoeristen kunnen tenminste altijd nog uitvluchten verzinnen. Maar dat maakt ingehaald worden niet makkelijker. Zeker als er vrouwen in het spel zijn.

Leuk dat ze fietsen hoor, als ze ons maar niet voorbijfietsen. Ingehaald worden is al traumatisch genoeg.

ER IS NIKS ERGERS DAN INGEHAALD WORDEN

Er kunnen vervelende dingen gebeuren op een racefiets. Je kunt vallen of een lekke band krijgen, je kunt een gaatje moeten laten vallen in een groep, je kunt kotsend boven op een te steile berg aankomen, misschien moet je de vernedering ondergaan dat je moet afstappen als het te steil wordt. Je mooie fiets kan beschadigd raken of je wordt ziek op het moment dat je net in topvorm bent. Vreselijk allemaal, maar drie dingen zijn erger.

Die drie dingen zijn: ingehaald worden. Van kwaad tot erger is dat: ingehaald worden door een mountainbiker, ingehaald worden door een rondtrekkende hybride-berijder en ingehaald worden door een vrouw.

Het ego van de fanatieke fietser is al broos, maar door de verkeerde persoon voorbij worden gefietst kan desastreuze gevolgen hebben.

Het hoort eigenlijk niet om ingehaald te worden door een mountainbiker. Met dat plumpe frame en die dikke banden

maken ze op asfalt net zo veel vaart als een honderdmeterloper op laarzen door de modder. En dan zitten er vaak ook zulke onbenullen op die niet kunnen schakelen en bij iedere vluchtheuvel uit hun vijftig versnellingen de lichtste kiezen.

Ooit passeerde ik een mountainbiker die maar in mijn wiel bleef plakken. Toen ik me helemaal kapot had gereden, reed hij bij me weg. Ik was klaar om mijn fiets voorgoed in de sloot te gooien en de bus naar huis te nemen, maar bij het stoplicht sprak hij me later aan. 'Ik heb gister een marathon gereden in het Schwarzwald en wilde nu even uitrijden. Ik kon het niet hebben dat je me passeerde.' De pil smaakte iets minder bitter al was het niet veel.

Een paar jaar later fietste ik met loden benen de Posbank op. Alsof het leed nog niet groot genoeg was, zat er plots een figuur met een hybride in mijn wiel. Zo eentje met fiets-tassen. De fietser had dreadlocks en door deodorant stelselmatig af te zweren zat er nooit iemand in zijn wiel. Op een helling passeerde hij me, volgens mij zag ik een grijns op zijn snoet. Het kan zijn dat hij als frisse hippie in het gebied rondfietste om wielrenners te sarren, of hij kwam uit Israël gefietst en had superbenen, of ik reed echt als een strijk-ijzer.

Het allerergste, wat wielrenners mentaal compleet kapot kan maken, is ingehaald worden door een vrouw. Nee, dat is niet geëmancipeerd, ook niet logisch en de ultieme uiting van stom haantjesgedrag, maar toch werkt het zo. Er is zelfs een uitdrukking voor: gechickt worden. En nu er zo veel snelle vrouwen zijn, is die kans groter dan ooit. Eens reed Marianne Vos mee met de snelste groep van mijn wiel-